

Raširenost i motivi sekstinga među adolescentima u mladenačkim vezama

Litović, Petra

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zadar / Sveučilište u Zadru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:162:838209>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-22**

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

Repository / Repozitorij:

[University of Zadar Institutional Repository](#)

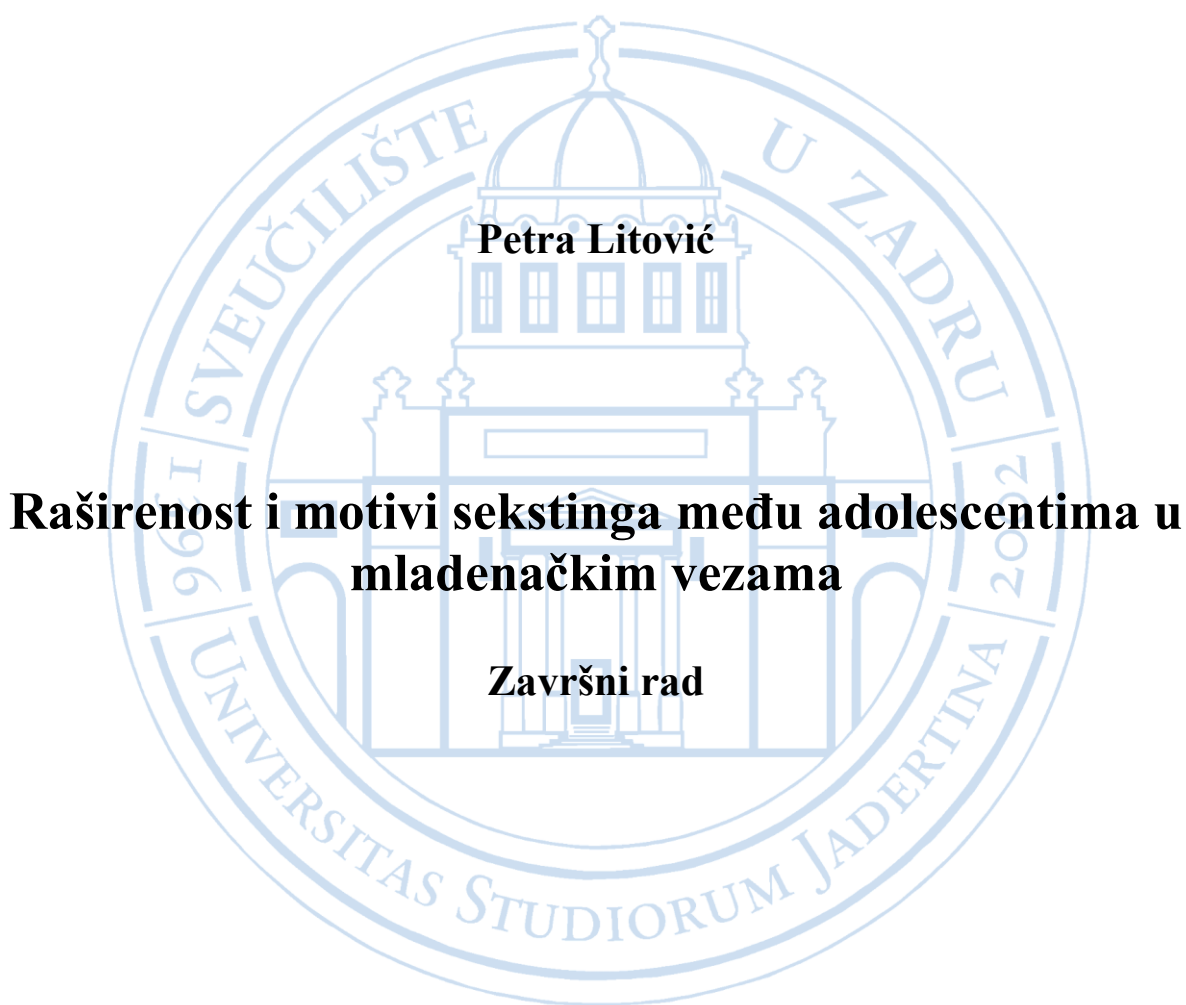

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

Sveučilište u Zadru
Odjel za psihologiju
Sveučilišni prijediplomski studij
Psihologija

Petra Litović

**Raširenost i motivi sekstinga među adolescentima u
mladenačkim vezama**

Završni rad

Zadar, 2024.

Sveučilište u Zadru
Odjel za psihologiju
Sveučilišni prijediplomski studij
Psihologija

Raširenost i motivi sekstinga među adolescentima u mladenačkim vezama

Završni rad

Student/ica:

Petra Litović

Mentor/ica:

Doc. dr.sc. Arta Dodaj

Zadar, 2024.

Izjava o akademskoj čestitosti

Ja, **Petra Litović**, ovime izjavljujem da je moj **završni** rad pod naslovom **Raširenost i motivi sekstinga među adolescentima u mladenačkim vezama** rezultat mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Ni jedan dio mojega rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan iz necitiranih radova i ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem da ni jedan dio ovoga rada nije iskorišten u kojem drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj, obrazovnoj ili inoj ustanovi.

Sadržaj mojega rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Zadar, 14. rujna 2024.

Sadržaj

Sažetak	1
1. Uvod.....	3
1.1. Definicije mladenačkih veza	4
1.2. Karakteristike mladenačkih veza	5
1.2.1. Predanost u vezi	5
1.2.2. Seksualno zadovoljstvo u vezi	6
1.3. Definicije sekstinga	7
1.4. Raširenost sekstinga u mladenačkim vezama	8
1.5. Motivi sekstinga u mladenačkim vezama	9
1.6. Povezanost sekstinga i aspekata karakteristika u mladenačkim vezama	11
1.7. Cilj istraživanja	12
2. Problemi i hipoteze.....	13
2.1. Problemi	13
2.2. Hipoteze	13
3. Metoda istraživanja	13
3.1. Sudionici.....	13
3.2. Mjerni instrumenti.....	14
3.3. Postupak	15
4. Obrada rezultata	16
5. Rezultati	16
6. Rasprava	20
7. Zaključci.....	24
8. Literatura	25
9. Prilog	33

Sažetak

Zbog sveprisutnog utjecaja interneta i društvenih mreža u svakodnevnom životu pojedinca, adolescenti su često meta uključivanja u brojna ponašanja, a među time i u ponašanje sekstinga. Prethodna istraživanja nude širok raspon rezultata te objašnjavaju razlike u sekstingu uzimajući u obzir spol i kontekst romantičnih veza, ali još uvijek postoji potreba za istraživanjem raširenosti sekstinga u kontekstu adolescentskih veza. Cilj ovog istraživanja bio je ispitati raširenost i motive sekstinga među adolescentima u mladenačkim vezama, kao i povezanost sekstinga s različitim aspektima mladenačkih veza (predanost u vezi i zadovoljstvo vezom). Na uzorku srednjoškolaca ($N_{\text{žena}}=139, N_{\text{muškaraca}}=81$), koji razvojno pripadaju razdoblju adolescencije ($M=16.78, SD=0.98$), korišten je Upitnik o sekstingu i motivima sekstinga (Del Rey i sur., 2021), a uz njega korišten je i Upitnik općih sociodemografskih podataka. Provedenom analizom utvrđena je razlika između dječaka i djevojčica u slanju seksualnog sadržaja, pri čemu je otkriveno kako su dječaci češće od djevojčica slali poruke seksualnog sadržaja, ali razlika između dječaka i djevojčica u primanju i prosljeđivanju seksualnog sadržaja nije utvrđena. Istraživanjem nisu utvrđene ni razlike u sekstingu s obzirom na status veze. Po pitanju motiva nije pronađena razlika u čestini motiva slanja i prosljeđivanja seksualnog sadržaja između srednjoškolaca koji se nalaze i srednjoškolaca koji se ne nalaze u romantičnoj vezi, osim za motiv prosljeđivanja „zato što je naša veza završila“, gdje je utvrđeno da su srednjoškolci koji se ne nalaze u romantičnoj vezi oni koji češće koriste taj motiv u odnosu na one koji se nalaze u vezi. Provedene su i korelacijske analize, pri čemu nisu utvrđene statistički značajne povezanosti između čestica sekstinga te predanosti i zadovoljstva vezom. Temeljem analize rezultata, koji se tumače u odnosu na prethodne nalaze o sekstingu, može se zaključiti da još uvijek postoji motivacija za daljnjim pregledom ove teme, kako bi se pritom osigurao dublji i sveobuhvatniji uvid u kompleksnost i dinamičnost sekstinga.

Ključne riječi: seksting, spol, romantične veze, adolescenti

Abstract (Prevalence and motives of sexting among adolescents in youth relationships)

Due to the ubiquitous influence of the internet and social media in the daily life of an individual, adolescents are often the target of involvement in numerous behaviors, and sometimes also in sexting behavior. Previous research includes a wide range of results that explain differences in sexting taking into account gender and the context of romantic relationships, but there is still a need to investigate the prevalence of sexting in the context of adolescent relationships. The aim of this research was to examine the prevalence and motives of sexting among adolescents in youth relationships, as well as the connection of sexting with different aspects of youth relationships (relationship commitment and relationship satisfaction). A questionnaire on sexting and sexting motives (Del Rey et al., 2021) was used on a sample of high school students ($N_{\text{female}}=139$, $N_{\text{male}}=81$), who developmentally belong to the period of adolescence ($M=16.78$, $SD=0.98$), and along with it, the Questionnaire of general sociodemographic data was used. The conducted analysis established a difference between boys and girls in the prevalence of sending sexual content, whereby it was revealed that boys sent messages with sexually explicit content more often than girls, but the difference between boys and girls in the prevalence of receiving and forwarding sexually explicit content was not established. The research also found no differences in sexting regarding to relationship status. Regarding the motives, no difference was found in the frequency of the motives for sending and forwarding sexual content between high school students who are and high school students who are not in a romantic relationship, except for the motive of forwarding "because our relationship ended", where it was determined that high school students who are not in a romantic relationship use this motive more often than high school students who are in a relationship. Correlation analyzes were also conducted, where no statistically significant correlations were found between the particles of sexting and commitment and satisfaction with the relationship. Based on the analysis of the results, which are interpreted in relation to the previous findings on sexting, it is possible to conclude that there is still motivation for further review of this topic, to provide a deeper and more comprehensive insight into the complexity and dynamism of sexting.

Keywords: sexting, gender, romantic relationships, adolescents

1. Uvod

Adolescencija je razvojno razdoblje u kojem pojedinac prelazi iz djetinjstva u odraslu dob, a traje između 10. i 22. godine života (Goretić, 2017). Tijekom adolescencije, osim tjelesnog i kognitivnog razvoja, vrlo važan u oblikovanju identiteta je i emocionalni razvoj. Sukobi s roditeljima češći su, a mladi sve više traže potvrdu, razumijevanje i podršku izvan obiteljskog okruženja, zbog čega su skloni stvaranju brojnih prijateljstava. Prvi romantični odnosi također su bitan dio ovog razdoblja, jer omogućuju adolescentima istraživanje vlastitih emocija. Sve ove promjene pomažu mladima da polako preuzmu ulogu odrasle osobe i formiraju vlastiti identitet (Goretić, 2017).

Romantične veze predstavljaju središnji dio života adolescenata, naročito zbog toga što imaju veliki potencijal da pozitivno utječu na razvoj pojedinca, ali isto tako znaju biti i izvor dodatnih problema (Furman, 2002). Počinju vrlo rano te vrlo često sa sobom nose potencijal da izrastu u nešto ozbiljnije (Goretić, 2017), a takvi odnosi imaju ključnu ulogu u oblikovanju socijalnog identiteta, naročito jer mladi često traže podršku i prihvaćanje kroz svoje vršnjake (Steinberg, 2018).

S razvojem tehnologije, seksting je postao jedna od aktivnosti koju mladi koriste u svojim romantičnim vezama. Seksting, koji je definiran kao slanje ili objavljivanje seksualno sugestivnih tekstualnih poruka i slika, uključujući gole ili polugole fotografije, putem mobitela ili interneta (Cooper i sur., 2016), sve je prisutniji među adolescentima i mladim odraslim osobama. Društveni mediji predstavljaju novi medij za samoizražavanje, druženje i dijeljenje fotografija i videa, što je omogućilo sekstingu da postane sastavni dio društvene razmjene. Kada su mladi ljudi u pitanju, proučavajući njihove reakcije i ponašanja, upuštanje u ponašanje sekstinga teško je odrediti kao isključivo pozitivno ili isključivo negativno. S jedne strane, neki autori navode kako iz aktivnosti sekstinga mogu proizaći brojne negativne posljedice, kao što su primjerice ponižavanje i uznemiravanje, posebno kada se sadržaj dijeli s drugima bez pristanka, a često se raspravlja i o pravnim aspektima, osobito kada su uključeni maloljetnici, kako bi se utvrdilo koristi li se seksting u svrhu dječje pornografije (Barrense-Dias i sur., 2017). Brinkley i suradnici (2017) u svom radu navode kako se slanje poruka seksualno eksplicitnog sadržaja smatra jednim od oblika rizičnog ponašanja mladih. Nadalje, Ragona i suradnici (2023) navode kako seksting često sa sobom nosi rizik toga da ubrza spolni razvoj pojedinca koji sudjeluje u takvom ponašanju, a ono se smatra rizičnim jer se adolescenti još uvijek razvijaju kognitivno, socijalno i emocionalno, zbog čega nemaju dovoljno zrelosti za

razumijevanje posljedica takvog ponašanja (Gabriel, 2014). S druge strane, neki autori navode kako se seksting može smatrati dijelom „normalne razvojne faze“, upravo zbog toga što omogućuje mladima da izražavaju svoju seksualnost u romantičnim odnosima (Ybarra i Mitchell, 2014). U ovom kontekstu, seksting može služiti kao sredstvo za izgradnju povjerenja i bliskosti između partnera te kao način izražavanja privrženosti u svijetu gdje su digitalne komunikacije sveprisutne. Studije koje promatraju kontekst, motivaciju i iskustva mladih ljudi koji su uključeni u seksting nude uvid u to kako se seksting može shvatiti kao normalno razvojno ponašanje, naročito kada se analiziraju razlike između „otežanog sekstinga“ i „eksperimentalnog sekstinga“ (Wolak i Finkelhor, 2011), čije će razlike biti opisane u daljnjem tekstu, kao i prikaz sekstinga te njegova raširenost i motivi za upuštanjem u takvo ponašanje u kontekstu romantičnih veza.

1.1. Definicije mladenačkih veza

Jednom od glavnih stavki romantičnih veza u adolescentskoj dobi smatra se uključenost, koja se obično odnosi na učestalost i dosljednost spojeva te trajanje i intenzitet romantičnih veza (Collins, 2003). U skladu s time, veliki broj provedenih studija tretira status romantične veze kao binarni, spajajući različite kategorije u dvije: "imati romantičnog partnera" i "biti samac" (Adamczyk, 2017; Burchell i Ward, 2011).

Manji broj studija tretira status romantičnih veza s obzirom na različite faze kroz koje pojedinci prolaze, pa tako Guerrero i Andersen (1994) u svom istraživanju koriste šest faza romantičnog odnosa: pred izlaženje, prvi spoj, ležerno izlaženje, ozbiljno izlaženje, zaruke te vjenčanje, prema kojima Wojciszke (2002) navodi šest faza koje su utemeljene na razinama intimnosti, strasti i predanosti, a to su zaljubljivanje, romantični početak, potpuna ljubav, popratna ljubav, prazna ljubav i raspad. Kada je u pitanju zaljubljivanje, ono uključuje faktor strasti, koji je početno prisutan u odnosu. Riječ je o kratkoj fazi, prilikom koje se stvaraju osjećaji prema drugoj osobi, koji s vremenom postaju sve jači i snažniji ukoliko ih druga osoba u odnosu aktivno ne odbija. U drugoj fazi, poznatoj i kao romantični početak, dva su ključna faktora: intimnost i strast. U brojnim aspektima ova je faza slična prvoj spomenutoj fazi, što bi se odnosilo na to da su obje faze iznimno uzbuđujuće, kratkotrajne i povezane s mladošću. Ipak, postoje neke ključne razlike među njima, pa tako faza zaljubljivanja ne nosi sa sobom pitanje recipročnosti, to jest predmet zaljubljenosti uopće ne mora biti informiran o situaciji. Također, faza zaljubljenosti sa sobom uključuje veliku nesigurnost, upravo zbog toga što ne mora značiti da će osjećaji biti uzvraćeni, što upućuje na to da je prva faza donekle nesretnija i manje

opuštajuća u odnosu na drugu fazu. Ostale faze, dakle faza potpune, popratne, prazne ljubavi i faza raspada, uglavnom se sve temelje na faktoru intimnosti, koji varira od vrlo visokih prema vrlo niskim razinama, pa tako visoku razinu doseže unutar faze potpune ljubavi, a nisku unutar faze raspada (Wojciszke, 2002).

Knopp i suradnici (2020) spominju kako u definiciji statusa romantične mladenačke veze važnu ulogu ima pojam predanosti drugoj osobi. Definicija predanosti često je određena definiranjem dvije različite sile u odnosima: sile koje stvaraju dobrobit za nastavak veze i sile koje stvaraju cijene prekida veze. Na temelju ravnoteže između to dvoje, razvoj odnosa uključuje različite “prekretnice” u kojima partneri odlučuju žele li i na koji način odnos nastaviti (Stanley i sur., 2010). Pri tome se kontinuum predanosti može kretati od zaruka i suživota do povremenih prijateljskih odnosa s povlasticama (Bisson i Levine, 2009).

Dakle, iz navedenog je moguće uočiti kako postoje razlike među romantičnim vezama kada su u pitanju prethodno spomenute razine, pa tako s jedne strane postoje tzv. „predane“ (eng. *committed*) veze, odnosno veze koje uključuju ljubav, povjerenje, iskrenost, otvorenost i mnogo komunikacije, pri čemu oba partnera daju obećanje drugoj osobi da izlaze isključivo s njom i da se ne viđaju s drugim ljudima. S druge strane postoje tzv. “neekskluzivne“ (eng. *non-exclusive*) veze, a riječ je o jednoj vrsti ležernog izlaženja/odnosa u kojem se dvoje ljudi povezuje emocionalno, a ponekad i fizički, ali pritom nema predanosti, zbog čega imaju slobodu viđanja drugih ljudi ako za to postoji želja. Većina veza je takva da mogu uključivati ili isključivati seksualni i romantični aspekt, a ljudi u predanoj vezi najčešće se slažu da neće imati seks s osobama izvan svoje veze te da se neće upuštati u romantično ponašanje izvan veze. Ljudi koji odluče biti u neekskluzivnoj vezi ublažavaju ta ograničenja, a neki neisključivi odnosi su seksualno otvoreni dok ostaju romantično zatvoreni, dok su drugi pak i seksualno i romantično otvoreni, ili negdje između. Razlika između ove dvije vrste odnosa može značajno utjecati na očekivanja oba partnera te dinamiku odnosa.

1.2. Karakteristike mladenačkih veza

1.2.1. Predanost u vezi

Predanost u vezi može se definirati kroz spremnost partnera da uspostavi i uloži u dugoročnu romantičnu vezu (Surra i Hughes, 1997). Smatra se jednim od ključnih faktora za izgradnju dugoročnog, zdravog i zadovoljavajućeg odnosa. Predanost podrazumijeva posvećenost partnerima da ostanu zajedno i rade na vezi, čak i kad se suoče s izazovima. Izgradnja i održavanje povjerenja između partnera je temelj predane veze te omogućuje osjećaj sigurnosti

i stabilnosti. Kvalitetno objašnjenje spomenutog pojma nudi tzv. Rusbultov model ulaganja (1980). Ovaj model predlaže da tri determinante oblikuju predanost odnosu, a to su: zadovoljstvo odnosom, ovisnost o ulaganjima u odnos te kvaliteta alternativa.

Također, postoji i Teorija međuovisnosti (Thibaut i Kelley, 1959), koja objašnjava da pojedinci procjenjuju nagrade i troškove ili zadovoljstvo svojim trenutnim odnosom korištenjem razina usporedbe. Razine usporedbe odnose se na očekivanja pojedinaca o tome što je idealan odnos te kako bi on trebao izgledati. Takve razine usporedbe temelje se na prethodnim iskustvima iz veza ili promatranjima odnosa drugih ljudi. Pojedinci pomoću toga procjenjuju svoj odnos, zadovoljstvo odnosom te dovode u odnos koristi i troškove odnosa, pri čemu uspoređuju ishode trenutnog odnosa s ishodima njihovih očekivanih odnosa (de Lenne i sur., 2019).

Važnim aspektima predanosti smatraju se razumijevanje i empatija prema partnerovim osjećajima i potrebama koje jačaju emocionalnu povezanost, ali i otvorena i iskrena komunikacija koja pomaže u rješavanju problema i izbjegavanju nesporazuma. Odnos partneru također je jedan od ključnih faktora za osjećaj sigurnosti i povjerenja u vezi.

Predanost unutar romantičnih odnosa nije mnogo proučavana, unatoč tome da je istraženo kako je snažno povezana s kvalitetom romantičnih odnosa, koja pak ima veze s raznim ishodima odnosa u koje se mladi upuštaju, kao što su primjerice rizici rastajanja i međupartnersko nasilje (Wiik i sur., 2009; prema Amato, 2007).

1.2.2. Seksualno zadovoljstvo u vezi

Seksualno zadovoljstvo u vezi uključuje fizičke, emocionalne i psihološke aspekte intimnog odnosa između partnera. Kod pojedinaca u romantičnoj vezi vrlo je važan faktor održavanja seksualnog zadovoljstva, a Štulhofer i Buško (2008) spominju različite dimenzije seksualnog zadovoljstva. Prema njima, to su: dimenzija seksualnih osjeta, usredotočenosti, razmjene, emocionalne povezanosti i seksualne aktivnosti. Oni navode kako se prva dimenzija odnosi na uživanje unutar seksualnog aspekta, dok 2. dimenzija, to jest dimenzija seksualne usredotočenosti, naglašava važnost seksualne koncentracije (Štulhofer i Buško, 2008). Dimenzija seksualne razmjene pak, odnosi se na vraćanje partneru u seksualnom aspektu te obostrano zadovoljavanje potreba, a emocionalna povezanost na uživanje i dublje razumijevanje partnera na osjećajnoj razini. Seksualno zadovoljstvo naglašava različite aspekte seksualnog djelovanja, poput vremenskog trajanja i užitka u procesu (Štulhofer i Buško, 2008).

Nekoliko studija koje su ispitivale ovaj konstrukt unutar romantičnih veza pronašle su vezu između seksualnog zadovoljstva i zadovoljstva vezom (Byers i sur., 1998; Sprecher, 2002). Sprecher (2002) u svom istraživanju navodi postojanje odnosa između zadovoljstva u seksu i ukupnog zadovoljstva u vezi, ljubavi i predanošću, a navedeno vrijedi za oba spola. Oni sudionici koji su bili seksualno najzadovoljniji bili su oni koji su ujedno prijavili visoke razine zadovoljstva u vezi, ljubavi i predanosti. Po pitanju spola, postoji velik broj nekonzistentnih nalaza, pa tako neka istraživanja ukazuju na veće seksualno zadovoljstvo kod muškaraca, dok su u drugim istraživanjima dobiveni rezultati koji ukazuju na veće seksualno zadovoljstvo žena u odnosu na muškarce.

1.3. Definicije sekstinga

Seksting se definira kroz slanje, primanje ili prosljeđivanje seksualno eksplicitnog sadržaja putem poruka te golih, djelomično golih ili seksualno sugestivnih digitalnih slika sebe ili drugih putem mobilnog telefona, e-pošte, interneta ili drugih usluga društvenog umrežavanja (Calvert, 2009). Definicija autora Olatunjija i suradnika (2019) također spominje korištenje medija za slanje seksualno eksplicitnog sadržaja, preciznije spominje internet, pametne telefone i druge elektroničke uređaje kao glavne izvore takvog sadržaja.

Uz već navedene, definicije sekstinga najčešće se kreću od onih restriktivnijih, koje isključivo identificiraju seksting kao slanje vlastitih seksualno eksplicitnih, do onih sveobuhvatnijih, koje uključuju druga ponašanja koja pokrivaju širenje seksualnog sadržaja trećim stranama, podrazumijevajući i prosljeđivanje fotografija, videozapisa i tekstualnih poruka takvog sadržaja (Mitchell i sur., 2012; Villacampa, 2017). Uključivanje drugih ponašanja spomenuto je i u definiciji Medrana i suradnika (2018), koji određuju seksting u aspektu slanja, primanja i prosljeđivanja seksualnog sadržaja, pri čemu naglašavaju važnost određivanja pritiska vršnjaka na mlade kao jedan od glavnih motiva pomoću kojeg se seksting može definirati. Navode i kako rizični aspekt slanja seksualno eksplicitnog sadržaja uključuje slike ili poruke koje su svojim sadržajem štetne ili okrutne za ugled žrtve te slanje uvredljivih ili prijetećih sadržaja poruke, e-pošte, ali i infiltraciju online računa pojedinca u svrhu slanja poruka koje uzrokuju nevolje ili ugrožavaju žrtvu (Medrano i sur., 2018), čime se naglasak stavlja i na pravne aspekte takvog ponašanja. U skladu s time, Wolak i Finkelhor (2011) naglašavaju dodatne pravne implikacije sekstinga. Oni spominju razliku između tzv. „otežanog“ sekstinga, koji se odnosi na loše i uvredljive aspekte sekstinga, te „eksperimentalnog“ sekstinga, koji ne implicira nikakvu kriminalnu ili štetnu namjeru.

„Otežani“ seksting odnosi se na razmjenu poruka koje uključuju elemente traženja seksualnih slika odraslih od maloljetnika te druge slučajeve, poput slanja slika maloljetnika odraslima ili druge nezakonite upletenosti odraslih, kao i elemente kriminalnog ili nasilnog ponašanja maloljetnika, poput seksualnog zlostavljanja, iznude, prijetnji itd. U slučaju eksperimentalnog sekstinga, mladi ljudi obično razmjenjuju eksplicitan sadržaj kako bi stvorili romantičnu vezu ili tražili seksualnu pažnju (Wolak i Finkelhor, 2011).

Postoje i primarni, sekundarni i osvetnički seksting (Sesar i Dodaj, 2020). Primarni seksting uključuje običan aspekt slanja sekstova drugima, dok sekundarni seksting uključuje slanje seksualnog sadržaja, ali da pritom osoba koja to radi nije dio fotografija, videozapisa i drugog sadržaja koji se šalje. Osvetnički seksting pak, uključuje aspekt osvete, pri čemu se sadržaj dijeli kako bi se „vratilo“ nekome kome se želi osvetiti i narušiti mir, najčešće bivšim partnerima ili partnericama (Sesar i Dodaj, 2020). Autori također navode i kako primarni seksting često ima tendenciju biti konsenzualan, dok je za sekundarni seksting vjerojatnije da će biti nekonsenzualan s većim utjecajem (Del Rey i sur., 2019).

Također, Hudson (2011) dijeli seksting na konsenzusni seksting, u kojem osoba nije pristala na sudjelovanje, potom *sexbullying*, gdje se seksting koristi u negativne svrhe, poput uznemiravanja i plašenja drugih ljudi, na što se nastavlja ilegalni seksting, koji uključuje maloljetnike. Konačni, četvrti oblik koji Hudson (2011) spominje je rizični seksting, koji pak uključuje rizične posljedice te vrlo često dovodi do trenda rizičnog ponašanja kod mladih ljudi.

Nekonzistentni nalazi u definiranju sekstinga ukazuju na složenost ovog fenomena i različite pristupe koje istraživači primjenjuju, što je naročito vidljivo u razlici u definicijama autora koji promatraju seksting isključivo kroz slanje vlastitih seksualno eksplicitnih slika (Choi i sur., 2016; Marume i sur., 2018), dok neki drugi autori seksting promatraju mnogo „šire“, naglašavajući primanje, prosljeđivanje i širenje seksualno eksplicitnog sadržaja trećim stranama (Mitchell i sur., 2012; Villacampa, 2017). Ova raznolikost definicija također naglašava potrebu za dubljim istraživanjem kako bi se bolje razumjeli motivi i konteksti u kojima se seksting odvija.

1.4. Raširenost sekstinga u mladenačkim vezama

Poklapajući se sa sveprisutnošću pametnih telefona, nedavna meta-analiza otkrila je da je seksting u porastu tijekom posljednjeg desetljeća te da u prosjeku 27,4% adolescenata prima, a 14,8% šalje poruke eksplicitnog sadržaja (Madigan i sur., 2018). Još neke studije bavile su se ispitivanjem raširenosti ovakvog oblika komunikacije među mladima, pa je tako istraživanjem

Sesar i suradnika (2022) otkriveno da 32% mladih pojedinaca šalje, 48.3% prima, a 45.5% prosljeđuje seksualni sadržaj. Milić i suradnici (2019) dolaze do rezultata koji upućuju na visoku raširenost sekstinga na hrvatskom području (46 % mladih jednom poslalo, 65% primilo poruku, 51% primilo fotografiju ili snimku). Po pitanju aplikacija na kojima mladi najviše primaju seksualno eksplicitni sadržaj, Buljan Flander i suradnici (2021) u svom istraživanju navode kako je 46,2 % sudionika dobilo takav sadržaj preko društvenih mreža, 16,6 % putem sms-a, 4,7 % putem aplikacija za upoznavanje ljudi, dok 1,1 % njih preko e-poruka kao izvora seksualno eksplicitnog sadržaja.

Madigan i suradnici (2018) napominju kako nisu pronašli dokaze o spolnim razlikama u raširenosti sekstinga među mladim ljudima. Ipak, neka druga istraživanja sugeriraju potencijalne spolne razlike u motivima za upuštanje u takvo ponašanje, pa tako Ringrose i suradnici (2013) objašnjavaju kako slika vlastitog tijela kod djevojčica predstavlja veliku vrijednost, to jest predstavlja normu ženstvene poželjnosti unutar današnjih digitalnih tinejdžerskih vršnjačkih mreža, što može biti razlog zašto je slanje takvog sadržaja popularno među ženskim spolom. S druge strane, za dječake, primanje takvog sadržaja predstavlja dokaz njihove poželjnosti i mogućnost pristupa tijelima djevojaka, što im subjektivno povećava njihovu muškost, naročito jer je utvrđeno da slike tijela djevojčica imaju značajnu razmjensku vrijednost za dječake, pridonoseći njihovoj popularnosti ili „ocjenama" jer mogu takav sadržaj pokazati drugim dječacima. Van Ouytsel i suradnici (2017) u svom istraživanju navode sličnosti u percepciji mladih po pitanju sekstinga, to jest da oba spola percipiraju muški spol kao onaj koji u većoj mjeri traži seksualne slike, dok se na ženski spol češće gleda kao na onaj koji je pod većim stresom i pritiskom da sudjeluje u takvom ponašanju. Također, Davidson (2014) u svom radu navodi kako se dječaci često percipiraju kao inicijatori i oni koji traže seksualne fotografije, dok se djevojčice često percipiraju kao odgovorne za postavljanje granica i uvođenje osjećaja kontrole nad situacijom.

1.5. Motivi sekstinga u mladenačkim vezama

Bianchi i suradnici (2018) navode motivacije za seksting unutar trofaktorskog modela koji opisuje tri različita motivacijska područja, a to su seksualne svrhe (seksualno izražavanje i istraživanje), jačanje slike o tijelu (traženje povratnih informacija o primjerenosti tijela) i instrumentalni (iskorištavanje seksualnog sadržaja za agresiju ili dobivanje nečeg korisnog). Lichtenberg (2013) navodi kako se motivacijski sustavi razvijaju iz urođenog programa kao odgovor na osnovne potrebe, a aktiviraju se životnim iskustvom i interpersonalnom dimenzijom. Seksualne svrhe i jačanje tjelesne slike mogu se smatrati izrazima motivacijskih

sustava povezanih s potrebama za seksualnim uzbuđenjem, za privrženost i za istraživanje, dok se instrumentalnim razlozima za seksting može odgovoriti prvenstveno na potrebu da se reagira averzivno kroz antagonizam.

Bianchi i suradnici (2021) navode kako je konsenzualni seksting često motiviran razvojnim potrebama koje karakteriziraju adolescenciju, a odnose se na različita područja kao što su seksualno izražavanje, flert ili osjećaj želje za izražavanjem seksualnosti, potreba za socijalizacijom, uklapanje u društvo, što često uključuje potrebu za oponašanjem vršnjaka ili stjecanjem popularnosti, ali i samoizražavanje i izgradnja identiteta (Englander, 2012). Suprotno tome, instrumentalne i štetne motivacije često mogu potaknuti seksting i korištenje seksualno eksplicitnog sadržaja u negativnom smislu, kao što su motivi prisile na seksting te osvete prema bivšim ili sadašnjim partnerima (Drouin i sur., 2015). Ova vrsta motivacije također dovodi do instrumentalnog seksting ponašanja, koje se odnosi na sekundarne ciljeve koji nisu izravno povezani sa seksualnošću, kao što je dijeljenje seksualnog sadržaja u zamjenu za neke koristi (Bianchi i sur., 2016).

Kada su u pitanju motivi za upuštanje u seksting unutar romantičnih veza, istraživanjima provedenima na romantičnim parovima pokazalo se i kako seksting može povećavati intimnost i seksualno istraživanje u odnosima između dvoje ljudi te pomoći pri početnim fazama, dakle naročito u započinjanju nove veze, to jest da igra ključnu ulogu u flertu tijekom ranih faza odnosa s drugim spolom. Seksualna privlačnost i požuda također su česti motivi za sudjelovanje u sekstingu, kao i želja za povećanjem uzbuđenja unutar partnerskog odnosa (Ringrose i sur., 2012). Također, za mnoge parove, seksting može biti način snažnog izražavanja ljubavi i romantike, osjećaja i emocija. Seksualno eksplicitne poruke ili slike pritom mogu služiti kao način da partneri pokažu koliko im je stalo jedno do drugog, ali i da si pružaju međusobnu emocionalnu podršku, naročito ako je riječ o parovima u vezama na „daljinu“.

Ovisno o kakvom tipu romantične veze je riječ, moguće je da ljudi, u ovom slučaju adolescenti, pribjegavaju sekstingu s različitim motivima i na različite načine. Wolak i suradnici (2012) tako pronalaze da adolescenti posežu za sekstingom zbog pažnje te želje za boljim upoznavanjem potencijalnih partnera (Šimić, 2021). Brojni ga također koriste i kao sredstvo za istraživanje svoje seksualnosti i izražavanje seksualnih želja na sigurniji način nego kroz fizičke seksualne aktivnosti, ali i zbog radoznalosti oko toga što se krije unutar seksualnog svijeta u koji se tek trebaju upustiti (Ragona i sur., 2023). Adolescenti također istražuju različite oblike intimnosti i romantike, uključujući emocionalnu i fizičku bliskost s partnerom, ali i koriste taj oblik komunikacije za dobivanje pozitivnih povratnih informacija od drugih, što im može povećati samopouzdanje i osjećaj seksualne privlačnosti (Davidson, 2014).

Pritisak od strane partnera te korištenje alkohola i brojnih drugih supstanci mogu biti motivi koji pridonose raširenosti sekstinga kod mladih (Greer i sur., 2022), a čest faktor je i sveprisutan vršnjački pritisak. Mladi tako mogu osjećati pritisak da sudjeluju u sekstingu kako bi se uklopili u društvo ili zadovoljili očekivanja svojih prijatelja ili poznanika. Slično tome, mediji mogu vršiti veliki pritisak na adolescente da se upuste u takvu vrstu ponašanja. Seksting tako može biti potaknut medijskim sadržajima koji promoviraju i naglasak stavljaju na seksualne fantazije, a mladi koji konzumiraju takve medije mogu biti skloniji eksperimentiranju s seksualno eksplicitnim porukama ili slikama, što može rezultirati i pojavom jasno izraženih stavova o takvom obliku komunikacije.

1.6. Povezanost sekstinga i aspekata karakteristika u mladenačkim vezama

Već navedene karakteristike veze poput predanosti, zadovoljstva vezom, ali i zadovoljstva u seksualnom odnosu ključne su te mogu značajno utjecati na kvalitetu romantičnih odnosa. Važnim aspektom tih karakteristika smatra se i otvorena komunikacija, definirana kao komunikacija koja je istovremeno podržavajuća i bliska te koja često uključuje povjerenje i samootkrivanje (Long i Andrews, 1990), a poznato je kako seksting na različite načine može predstavljati određene oblike partnerske komunikacije.

Currin i suradnici (2016) dobili su rezultate koji su ukazali na to da su mladi koji su sudjelovali u sekstingu za vrijeme svoje romantične veze ujedno pokazali i više rezultate na skalama zadovoljstva svojom vezom. Nadalje, u svom istraživanju, Drouin i Tobin (2014) navode da je slanje i primanje seksualno eksplicitnog sadržaja unutar romantičnih veza ključno kao oblik flerta i alternativa za predigru, što pak može utjecati na seksualno zadovoljstvo na način da učestalijim sekstingom među parovima dolazi i do povećanja seksualnog zadovoljstva među mladima. Matotek i suradnici (2021) u svom istraživanju nisu pronašli značajnu razliku u razinama zadovoljstva vezom između onih koji su slali seksualno eksplicitni sadržaj svojim partnerima i onih koji ga nisu slali, za što su naveli da je vjerojatno moguće zbog povezanosti sekstinga sa seksualnim zadovoljstvom te njegovom glavnom ulogom u jačanju kratkotrajne seksualne privlačnosti i češćeg seksualnog angažmana s partnerom umjesto povećanja zadovoljstva dugoročnom vezom u cjelini.

Nadalje, prethodne studije pokazale su da su adolescenti često uključeni u seksting unutar snažnih i dugotrajnih romantičnih veza (Albury i Crawford 2012; Strassberg i sur., 2014), nama ovdje poznatima i kao tzv. „committed“ (predane) veze. Van Ouytsel i suradnici (2019) navode kako je strast u vezi povezana sa uključenošću u seksting, što može sugerirati

da pojedinci koji percipiraju vlastite romantične veze kao strastvenije (tj. doživljavaju više potrebe za seksualnom intimnošću i fizičkom blizinom) mogu biti motivirani koristiti seksting kao način za istraživanje seksualnog ponašanja i izražavanje te održavanje seksualne intimnosti unutar svojih romantičnih veza.

Drouin i suradnici (2017) u svom istraživanju dolaze do podataka koji upućuju na to da je za one pojedince koji su bili u predanoj romantičnoj vezi slali te pritom slali seksualno eksplicitne slike, postojala znatno veća vjerojatnost da će prijaviti pozitivne posljedice (dobrobiti seksualnog i emocionalnog odnosa i utjehe vezane uz seksting) i znatno manja vjerojatnost da će prijaviti negativne posljedice (štetnost seksualnog i emocionalnog odnosa, brige/žaljenja i traume) od onih koji su slali seksualno eksplicitne slike povremenim partnerima. Naime, tip veze bio je najznačajniji prediktor prijave posljedica, a dobiveni rezultati podupiru i daju objašnjenje za neka prethodna otkrića u kojima je iskazano kako oni pojedinci koji se nalaze u posvećenim (*committed*) vezama iskazuju pozitivnije stavove prema sekstingu od onih koji se nalaze u manje posvećenim ili neposvećenim, to jest neekskluzivnim odnosima.

Parker i suradnici (2013) također navode da je seksting važan faktor koji može utjecati na seksualno zadovoljstvo pojedinaca. Odnos između dva pojedinca u takvom slučaju može poslužiti kao osnova za promatranje sekstinga kao jednog oblika zdravog seksualnog ponašanja koji može pridonijeti poboljšanju kvalitete seksualnog života ljudi te učvrstiti temelje veze, ali i poslužiti kao način održavanja strasti i uzbuđenja među partnerima, posebno u dugotrajnim vezama ili u situacijama gdje su fizički udaljeni.

1.7. Cilj istraživanja

Zbog sveprisutnog utjecaja interneta i društvenih mreža u svakodnevnom životu pojedinca, ali i njihova daljnja napretka, izrazito je važno otkriti u kakvim uvjetima i s kakvim razlogom su adolescenti skloni takvom obliku rizičnog ponašanja, to jest je li to zbog faktora iznimno lake dostupnosti i širenja sadržaja, pritiska za uklapanjem u društvene norme i očekivanja, potrage za seksualnim uzbuđenjem i zabavom ili zbog želje za održavanjem seksualnog zadovoljstva i intimnosti u vezama. Iako postoji velik broj dosad provedenih istraživanja na temu sekstinga među adolescentima, istraživanja koja naglašavaju odnos između sekstinga i aspekata karakteristika u mladenačkim vezama donekle manjka. Zbog toga, cilj ovog istraživanja bio je ispitati raširenost i motive sekstinga među adolescentima u mladenačkim vezama, kao i povezanost sekstinga s različitim aspektima mladenačkih veza (predanost u vezi i zadovoljstvo vezom) na uzorku srednjoškolaca.

2. Problemi i hipoteze

2.1. Problemi

1. Ispitati razlike u raširenosti sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje seksualnoga sadržaja) u srednjoškolaca s obzirom na spol i status mladenačke veze.
2. Ispitati razlike u čestini motiva slanja i prosljeđivanja u srednjoškolaca s obzirom na status mladenačke veze.
3. Ispitati povezanost između čestica sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje) i predanosti u održavanju intimne veze te između čestica sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje) i zadovoljstva intimnom vezom u srednjoškolaca.

2.2. Hipoteze

1. Očekuje se postojanje razlika u raširenosti sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje seksualnoga sadržaja) s obzirom na spol i status veze, pri čemu se kod dječaka i onih koji se nalaze u vezi očekuje češće primanje i prosljeđivanje seksualnog sadržaja, dok se kod djevojčica i onih koji se ne nalaze u vezi očekuje češće slanje seksualnog sadržaja.
2. Očekuje se da će kod onih srednjoškolaca koji se nalaze u vezi biti izraženiji motivi vezani uz nedobrovoljni seksting (pritisak partnera/prijatelja, prijatnje, slučajno) i motivi normalizacije (većina čini, flertanje/zavođenje/privlačnost, šala/zabava) za razliku od srednjoškolaca koji se ne nalaze u vezi, kako kod slanja, tako i kod prosljeđivanja seksualnog sadržaja.
3. Očekuje se pozitivna povezanost između čestica sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje) i predanosti u održavanju intimne veze te između čestica sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje) i zadovoljstva vezom.

3. Metoda istraživanja

3.1. Sudionici

Istraživanje je uključivalo 220 srednjoškolki ($N=139$) i srednjoškolaca ($N=81$). Uzorak istraživanja činili su srednjoškolke i srednjoškolci dobnog raspona 16-19 godina ($M=16.78$, $SD=0.98$), dakle adolescenti. Postotak ispitanika muškog spola iznosio je 36.82% a postotak

ispitanica ženskog spola 63.18%. 51.82% ispitanika bilo je u romantičnoj vezi, dok 48.18% nije. Od ukupnog broja ispitanika, 6.82% ($N=15$) je u vezi trajanja manje od mjesec dana, 7.27% ($N=16$) u vezi trajanja više od 1 i manje od 3 mjeseca, 13.64% ($N=30$) u vezi trajanja više od 4 i manje od 6 mjeseci, 11.36% ($N=25$) u vezi trajanja više od 7 i manje od 12 mjeseci te 12.73% ($N=28$) u vezi trajanja više od godinu dana. Što se tiče zadovoljstva vezom, od onih koji su u romantičnoj vezi ($N=114$), 9.65% ($N=11$) je vrlo nezadovoljno svojom vezom, 8.77% ($N=10$) je uglavnom nezadovoljno, 6.14% ($N=7$) je niti zadovoljno niti nezadovoljno, 29.83% ($N=34$) je uglavnom zadovoljno, a 45.61% ($N=52$) je vrlo zadovoljno. Po pitanju predanosti u vezi, od onih koji su u romantičnoj vezi ($N=114$), 0.88% ($N=1$) uglavnom nije predano u vezi, 5.26% ($N=6$) je niti predano niti nepredano, 32.46% ($N=37$) je uglavnom predano, a 61.40% ($N=70$) je u potpunosti predano.

3.2. Mjerni instrumenti

Upitnik općih sociodemografskih podataka

Upitnik općih sociodemografskih podataka pruža informacije o spolu, godinama, spolnoj orijentaciji, religiji/vjeroispovijesti, rodnom identitetu, razredu učenika, statusu veze ukoliko je ispitanik u njoj te koliko dugo ona traje, koliko je ispitanik zadovoljan vezom te koliko je predan unutar iste. Pitanje o spolu i ispitanika sadrži mogućnosti odgovora: muški i ženski spol, ali i mogućnost da ispitanik samostalno može unijeti odgovor. Pitanje o dobi pitanje je otvorenoga tipa. Po pitanju čestica kojima se ispituje status veze, ispitanici označavaju jesu li ili nisu unutar intimne/romantične veze, a ukoliko jesu odgovaraju na pitanje o duljini trajanja intimne veze, zadovoljstva vezom te predanosti u vlastitoj vezi. Ukoliko se ne nalaze u romantičnoj vezi, kod obaveznog pitanja o trajanju veze odgovaraju opcijom „nisam u vezi/ništa od navedenoga“. Trajanje intimne veze kasnije je rekodirano u 5 kategorija prema kojima 0 = nije u vezi; 1 = manje od mjesec; 2 = 1-3 mjeseca; 3 = 4-6 mjeseci; 4 = 7-12 mjeseci; 5= dulje od 12 mjeseci). Zadovoljstvo vezom rekodirano je u 5 kategorija prema kojima 0 = nije u vezi; 1 = vrlo nezadovoljan/na; 2 = uglavnom nezadovoljan/na; 3 = niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na; 4 = uglavnom zadovoljan/a; 5= vrlo zadovoljan/na). Predanost u vezi rekodirana je u 5 kategorija prema kojima 0 = nije u vezi; 1 = uopće nije predan/a; 2 = uglavnom nije predan/a; 3 = niti je predan/a/niti nije predan/a,; 4 = uglavnom predan/a; 5= u potpunosti predan/a).

Upitnik o sekstingu i motivima sekstinga (eng. Sexting Behavior and Motives Questionnaire, SBM-Q)

Za ispitivanje sekstinga korišten je hrvatski prijevod Sexting Behavior and Motives Questionnaire (SBM-Q) (Del Rey i sur., 2021) - Upitnik seksting ponašanja i motiva (Dodaj i sur., 2024). Ovaj upitnik uključuje 39 čestica u šest subskala. Prva subskala uključuje slanje seksualnog , druga motive slanja seksualnog sadržaja, treća nezakonite radnje prosljeđivanja seksualnog sadržaja, četvrta primanje seksualnog sadržaja, peta prosljeđivanje seksualnog sadržaja, a šesta motive prosljeđivanja. Po pitanju broja čestica unutar različitih subskala, prva subskala sastoji se od 6 čestica, druga subskala od 9 čestica, treća subskala od 5 čestica, četvrta subskala od 6 čestica, peta subskala od 4 čestice, a šesta subskala od 9 čestica. Na originalnom uzorku (Del Rey i sur., 2021) pouzdanost se kreće u rasponu od .75 do .89 za različite subskale, što je utvrđeno i na uzorku hrvatskih adolescenata, gdje se raspon pouzdanosti za različite subskale kreće od .76 do .92. Pouzdanost na uzorku u ovom istraživanju kreće se u rasponu od .72 do .87 za različite subskale.

3.3. Postupak

Istraživanje je provedeno u okviru projekta “Priroda i odrednice sekstinga među adolescentima i mladima: Kros-kulturalno istraživanje (SextYouth)”, koji financira Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ, UIP-2020-02-3553). Uzorak su činili učenici u dvije srednje škole. Prije provedbe istraživanja zatraženo je odobrenje nadležnih institucija, nakon čega je upućen poziv ravnateljima više školi, a u istraživanje su uključene one škole koje su odobrile provođenje istraživanja. Sudionici su navedenim skalama pristupili online za vrijeme školskoga sata uz pomoć suradnika, putem upitnika izrađenog u Google Forms-u, a odlazak u školu je bio fizički u svrhu regrutacije što većeg broja sudionika. Sudionici su prvo bili upoznati s ciljem istraživanja, a potom su dali pristanak za sudjelovanje. U istraživanje su bili uključeni učenici stariji od 16 godina, koji su pismeno dali svoj pristanak za sudjelovanje. Pristanak roditelja nije bio potreban. Prije rješavanja upitnika, naglašeni su ključni aspekti anonimnosti i dobrovoljnosti sudjelovanja u istraživanju. Vrijeme za ispunjavanje upitnika bilo je 15 minuta. Poveznica za ispunjavanje upitnika (ili QR kod) prikazana je učenicima, nakon čega su mogli započeti s ispunjavanjem. Učenici koji su tada bili na nastavi bili su zamoljeni i da prosljede link onim učenicima koji nisu bili u školi u trenutku kada se istraživanje provodilo. Upitnik je bio sastavljen od pitanja o sociodemografskim podacima (dob, spol, spolna orijentacija, razred,

status intimne veze, trajanje, zadovoljstvo i predanost u vezi itd.), nakon čega su uslijedila pitanja o sekstingu.

4. Obrada rezultata

Prije analize za dobivanje odgovora na istraživačke probleme, određene su vrijednosti deskriptivne statistike za rezultate slanja, primanja i prosljeđivanja te motiva slanja i motiva prosljeđivanja seksualnog sadržaja kod srednjoškolaca i srednjoškolki (dječaci i djevojčice, $N_1=81$ i $N_2=139$) koji se nalaze ili ne nalaze u romantičnoj vezi. Koeficijenti asimetričnosti kretali su se u prihvatljivom rasponu ($< +/- 3,00$), kao i koeficijenti kurtičnosti ($< +/- 10$), zbog čega su ostvareni preduvjeti normalnosti distribucije (*Prilog 1, Tablica 1*).

Kako bi se odgovorilo na prvi istraživački problem, odnosno kako bi se ispitale razlike u sekstingu (slanje, primanje i prosljeđivanje sekstova) s obzirom na spol i status mladenačke veze, izračunate su tri složene ANOVA-e za mješoviti nacrt (*Tablica 2*).

Kako bi se odgovorilo na drugi istraživački problem, odnosno kako bi se ispitale razlike u čestini ukupnih motiva slanja i prosljeđivanja kod srednjoškolaca s obzirom na njihov status mladenačke veze, izračunat je t-test za velike nezavisne uzorke (*Tablica 3*). S obzirom da u literaturi postoje različiti motivi slanja i prosljeđivanja, izračunat je i t-test za velike nezavisne uzorke koji se odnosi zasebno na čestice motiva slanja i motiva prosljeđivanja (*Tablica 4*).

Kako bi se odgovorilo na treći istraživački problem, kako bi se ispitale povezanosti između čestica sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje sekstova) i predanosti u održavanju intimne veze te između čestica sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje sekstova) i zadovoljstva intimnom vezom, izračunati su Pearsonovi koeficijenti korelacije (*Tablica 5*).

5. Rezultati

Nije utvrđena statistički značajna razlika u primanju i prosljeđivanju seksualnog sadržaja između dječaka i djevojčica te osoba koje se nalaze u romantičnoj vezi i osoba koje se ne nalaze u romantičnoj vezi, a nije utvrđena ni interakcija tih faktora. Ipak, utvrđen je statistički značajan glavni efekt spola za slanje takvog sadržaja, to jest utvrđeno je da su dječaci češće od djevojčica

slali poruke seksualnog sadržaja. Nisu utvrđeni glavni efekti statusa veze ni interakcijski efekt spola i romantične veze za slanje seksualnog sadržaja (*Tablica 2*).

Tablica 2 Prikaz rezultata složenih ANOVI za mješoviti nacrt za slanje, primanje i prosljeđivanje seksualno eksplicitnog sadržaja kod srednjoškolaca s obzirom na spol i status mladenačke veze ($N=220$)

	Spol		Status veze				
	Djevojčice	Dječaci	Glavni efekt	U vezi	Nisu u vezi	Glavni efekt	Interakcija
	<i>M (SD)</i>	<i>M (SD)</i>	<i>F (p)</i>	<i>M (SD)</i>	<i>M (SD)</i>	<i>F (p)</i>	
Seksting							
Slanje	0.32 (0.59)	0.68 (1.15)	8.90* (.003)	0.53 (0.85)	0.37 (0.86)	1.37 (.24)	0.12 (.73)
Primanje	0.82 (1.22)	1.14 (1.41)	2.85 (.09)	1.04 (1.36)	0.83 (1.23)	1.15 (.28)	0.02 (.88)
Prosljeđivanje	0.41 (0.65)	0.60 (0.90)	3.58 (.06)	0.50 (0.66)	0.46 (0.85)	0.001 (.001)	1.14 (.29)

Legenda: * $p < .01$

Nadalje, nije utvrđena statistički značajna razlika u čestini motiva slanja i motiva prosljeđivanja seksualnog sadržaja između onih srednjoškolaca koji se nalaze i onih koji se ne nalaze u romantičnoj vezi, osim za motiv prosljeđivanja „zato što je naša veza završila“, pri čemu je taj motiv češći motiv za prosljeđivanje seksualnog sadržaja kod srednjoškolaca koji se ne nalaze u romantičnoj vezi u odnosu na one srednjoškolce koji se u romantičnoj vezi nalaze (*Tablica 3*, *Tablica 4*).

Tablica 3 Prikaz deskriptivne statistike i rezultata t-testa za ukupne motive slanja i prosljeđivanja seksualnog sadržaja na uzorku srednjoškolaca ovisno o statusu mladenačke veze (N=220)

	Status veze					
	U vezi		Nisu u vezi		Rezultati t testa	
	M	SD	M	SD	t	p
Motivi slanja	0.38	0.56	0.38	0.80	-0.02	.98
Motivi prosljeđivanja	0.28	0.48	0.27	0.59	-0.06	.96

Tablica 4 Prikaz deskriptivne statistike i rezultata t-testa za različite motive slanja i prosljeđivanja seksualnog sadržaja na uzorku srednjoškolaca s obzirom na njihov status mladenačke veze (N=220)

	Status veze					
	U vezi		Nisu u vezi		Rezultati t testa	
	M	SD	M	SD	t	p
MOTIVI SLANJA						
Kako bih zaveo/la nekoga.	0.54	1.15	0.57	1.15	0.20	.84
Zato što većina ljudi to čini.	0.28	0.79	0.25	0.78	-0.33	.74
Šala/da se zabavim.	0.56	1.11	0.66	1.27	0.62	.54
Zato što je to normalno u intimnim vezama.	0.89	1.38	0.58	1.25	-1.69	.09
Zato što su mi prijeli/ucjenjivali me.	0.19	0.69	0.19	0.77	-0.04	.97
Zato što sam osjećao(la) pritisak partnera(ice) ili nekoga tko mi se sviđa.	0.21	0.72	0.21	0.71	-0.03	.98

Zato što sam osjećao(la) pritisak prijatelja.	0.09	0.37	0.22	0.86	1.47	.14
Zato što sam mislio(la) da je to dobra ideja ili da sam izgledao(la) privlačno.	0.50	1.09	0.47	1.05	-0.20	.85
Zato što sam to učinio(la) slučajno	0.16	0.51	0.25	0.85	1.03	.30
MOTIVI PROSLJEĐIVANJA						
Zato što je naša veza završila.	0.05	0.29	0.25	0.73	2.61	.009*
Kako bi uzrujao/la osobu čiji je sadržaj prosljeđen	0.08	0.36	0.18	0.70	1.35	.18
Iz ljubomore.	0.07	0.34	0.16	0.65	1.30	.20
Zadiviti druge.	0.17	0.58	0.19	0.66	0.26	.79
Šala/da se zabavim	0.25	0.72	0.26	0.84	0.18	.86
Zato što većina ljudi to čini.	0.14	0.53	0.21	0.70	0.81	.42
Zato što su me prijatelji pritiskali da to učinim.	0.16	0.53	0.14	0.58	-0.22	.83
Zato što sam imao(la) pristanak osobe čiji je sadržaj prosljeđen.	0.11	0.49	0.11	0.48	0.12	.90
Zato što sam to učinio(la) slučajno	0.10	0.38	0.15	0.66	0.76	.45

Legenda: *p<.01

Nije utvrđena ni statistički značajna povezanost između čestica sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje) i predanosti u vezi te između čestica sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje) i zadovoljstva vezom kod dječaka i djevojčica koji su u romantičnoj vezi (*Tablica 5*).

Tablica 5 Prikaz Pearsonovih koeficijenata korelacije između čestica sekstinga i predanosti u vezi te između čestica sekstinga i zadovoljstva vezom kod srednjoškolaca (djevojčice i dječaci) koji su u romantičnoj vezi (N=114)

Varijable	Srednjoškolci/ke u vezi	
	Zadovoljstvo vezom	Predanost u vezi
Slanje	-.13	-.05
Primanje	-.11	.04
Prosljeđivanje	-.15	-.08

6. Rasprava

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati raširenost i motive sekstinga među adolescentima u mladenačkim vezama, kao i povezanost sekstinga s različitim aspektima mladenačkih veza (predanost u vezi i zadovoljstvo vezom) na uzorku srednjoškolaca.

Prvi istraživački problem bio je ispitati razlike u sekstingu (slanju, primanju i prosljeđivanju seksualnoga sadržaja) kod srednjoškolaca s obzirom na spol i status njihove mladenačke veze. Provedenom analizom pronađena je razlika između dječaka i djevojčica u slanju seksualno eksplicitnog sadržaja, to jest dječaci su češće od djevojčica slali poruke seksualno eksplicitnog sadržaja, dok u primanju te prosljeđivanju seksualno eksplicitnog sadržaja ta razlika nije utvrđena. Ovi rezultati idu u prilog istraživanjima koji ističu razlike između žena i muškaraca u sekstingu (Ringrose i sur., 2013; Van Ouytsel i sur., 2017) te objašnjavaju navedeno spolnim razlikama u stavovima, kao i različitom percepcijom rizika

povezanih sa slanjem seksualno eksplicitnog sadržaja. Ringrose i suradnici (2013) tako navode da su posljedice sekstinga za dječake često pozitivne zato što seksting utječe na njihov grupni status i utjecaj među vršnjacima, dok su djevojčice te koje često postaju žrtve vrijeđanja i maltretiranja, zbog čega dječaci mogu osjećati manji strah za sudjelovanjem u takvom ponašanju. Slično spominju i Rodríguez-Castro i suradnici (2017), koji napominju da dječaci u adolescenciji imaju pozitivnije stavove prema sekstingu nego djevojčice, dok one pritom imaju veću percepciju rizika povezanih s primanjem i prosljeđivanjem seksualno eksplicitnog sadržaja. Razliku dobivenu u ovom istraživanju moguće je objasniti i potencijalnom većom seksualnom željom kod muškaraca u odnosu na žene. Naime, Baumeister i suradnici (2001) analizirali su brojne studije o seksualnoj želji i utvrdili da muškarci dosljedno pokazuju višu razinu seksualne želje, to jest češće razmišljaju o seksu, iniciraju seksualne aktivnosti i pokazuju veću sklonost neobaveznom seksu, što može biti povezano s biološkim i društvenim faktorima.

S druge strane, nepostojanje razlika u primanju i prosljeđivanju seksualno eksplicitnoga sadržaja u skladu je s recentnim meta analizama, koje pokazuju kako za pojedine oblike sekstinga dječaci i djevojčice imaju slične obrasce. Oba spola razvila su mehanizme koji ih čine osjetljivima na seksualne signale iz okoline, uključujući seksualni sadržaj kao dio adaptivnog ponašanja, pa tako žene često primaju takav sadržaj zbog evolucijske potrebe muškaraca za reproduktivnim prilikama, ali i zbog vlastite želje za selekcijom potencijalnog partnera (Buss i Schmitt, 1993). Također, nedobivena razlika u prosljeđivanju seksualnog sadržaja može se objasniti socijalnim pritiscima i pokušajima uklapanja u društvo, koji mogu potaknuti oba spola da sudjeluju u sekstingu.

Nadalje, u ovom istraživanju nisu utvrđene razlike u sekstingu s obzirom na status veze. Prijašnja istraživanja na ovu temu uglavnom daju prednost onima koji su u vezi kada je u pitanju slanje seksualno eksplicitnog sadržaja (Dir i sur., 2013). Nedobivena razlika u ovom istraživanju moguća je i zbog velikog broja drugih faktora koji su mogli djelovati na rezultate. Primjerice, temeljem deskriptivnih podataka dobivenih u ovom istraživanju, vidljivo je kako su sudionici u ovom uzorku pretežno bili u kratkotrajnim vezama (samo 12,73% sudionika u vezi dužoj od godinu dana), zbog čega se seksting kao oblik ponašanja mogao javiti povezan s aspektom seksualne stimulacije. Kod mladih postoji element znatiželje i želja za eksperimentiranjem u relativno sigurnom i privatnom okruženju, a seksting može pružiti trenutnu emocionalnu ili seksualnu stimulaciju bez potrebe za dubljim emocionalnim angažmanom, kako kod onih koji su u kratkotrajnim vezama, tako i kod onih koji nisu u vezi. Također, Bonilla i suradnici (2021) navode kako seksting može biti način na koji ljudi traže potvrdu ili povećavaju svoje samopouzdanje. Ovo može biti važno za osobe u vezi koje žele

dodatno potvrditi svoju privlačnost, kao i za one koji nisu u vezi, koji mogu koristiti seksting kao način za stjecanje pažnje i potvrde. Dakle, na temelju navedenog moguće je zaključiti kako seksting može biti oblik seksualne komunikacije koji nije nužno povezan s formalnim statusom veze, već s općim ljudskim potrebama za seksualnom interakcijom i povezivanjem.

Drugi istraživački problem bio je ispitati razlike u čestini motiva slanja i prosljeđivanja u srednjoškolaca s obzirom na status mladenačke veze. Provedenom statističkom analizom nije utvrđena razlika u čestini motiva slanja i motiva prosljeđivanja seksualnog sadržaja između onih srednjoškolaca koji se nalaze i onih srednjoškolaca koji se ne nalaze u romantičnoj vezi, osim za motiv prosljeđivanja „zato što je naša veza završila”, pri čemu je taj motiv bio češći motiv za prosljeđivanje seksualnog sadržaja kod srednjoškolaca koji se ne nalaze u romantičnoj vezi u odnosu na one srednjoškolce koji se u romantičnoj vezi nalaze. Dosadašnji nalazi uglavnom sugeriraju postojanje razlika u motivima (Reed i sur., 2020; Springston, 2017; Wolak i sur., 2012). Spominje se i kako su motivi poput pritiska i pristanka druge osobe češće prisutni kod onih u vezi, dok su kod onih koji nisu u vezi izraženiji motivi normalizacije i osvete (Dodaj i sur., 2022). Ipak, Bianchi i suradnici (2021) analizirali su motive za seksting u kontekstu slike koju mladi imaju o sebi i svom tijelu te u kontekstu potkrepljenja, pri čemu su otkrili da su spomenuta dva faktora česti motivi za seksting kod većine adolescenata, a Henderson i Morgan (2011) navode i kako su motivi poput zabave, impresioniranja drugih i traženja pažnje prisutni kod velikog broja mladih koji se upuštaju u takvo ponašanje, čime se može objasniti nedostatak značajnih razlika u učestalosti. Socijalna integracija i zabava mogu biti ključni motivi za prosljeđivanje seksualnog sadržaja, kao i osveta, koja zna biti motivacija kada postoji osjećaj moći ili kontrole, posebno nakon prekida veze ili konflikta (Bates, 2017). Psihološke povrede, osjećaj izdaje ili ljutnje mogu dovesti do toga da pojedinci odabiru prosljeđivati seksualni sadržaj bivšeg partnera/ice kako bi im se pritom osvetili. Resett i suradnici (2022) također navode kako u nekim slučajevima prosljeđivanje seksualno eksplicitnog sadržaja može biti način emocionalne manipulacije, dok Pen (2014) navodi kako osobe koje su povrijeđene nakon prekida veze mogu koristiti prosljeđivanje seksualno eksplicitnog sadržaja kao način da izraze svoje osjećaje povrijeđenosti ili gubitka. S druge strane, kod onih koji nisu povrijeđeni, a ipak odlučuju prosljeđivati seksualni sadržaj drugima, mogu djelovati motivi zabave ili šale, bez ikakvih namjera povrjeđivanja ili osvete. Važan faktor je i pritisak od strane prijatelja za pokazivanjem sadržaja u grupama i društvima, što je naročito izraženo među dječacima (Ringrose i sur., 2012).

Treći istraživački problem bio je ispitati povezanost između čestica sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje) i predanosti u održavanju intimne veze te između čestica sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje) i zadovoljstva intimnom vezom. Provedenom statističkom analizom ovdje nije utvrđena povezanost između navedenih čestica i predanosti u vezi, a dobiveno se može objasniti brojnim drugim faktorima koji mogu utjecati na razvoj predanosti u vezi. Jedan od tih faktora je i emocionalna povezanost, koja uključuje povezanost među partnerima i otvorenu komunikaciju te kao takva može doprinijeti razvitku intimnosti i pouzdanosti unutar romantičnog odnosa (Laurenceau i sur., 2005). Zeffane i suradnici (2011) također navode kako učinkovita komunikacija često doprinosi većem povjerenju, a povjerenje se često dovodi u vezu s predanošću unutar romantične veze. Također, istraživanjem nije utvrđena ni povezanost između navedenih čestica i zadovoljstva vezom kod dječaka i djevojčica koji su u romantičnoj vezi. Currin i suradnici (2016) navode kako seksting može igrati ulogu unutar romantične veze dvoje ljudi, ali i da njegova povezanost s općim zadovoljstvom u vezi nije uvijek dosljedna. Rezultati tog istraživanja pokazali su kako su heteroseksualne žene koje su primale seksualne poruke, ali ih nisu slale, imale niže prosječno zadovoljstvo vezom od žena koje nisu slale niti primale takve poruke. Međutim, oni pritom navode i kako nije bilo značajnijih razlika između heteroseksualnih žena koje su slale i primale seksualne poruke u usporedbi s heteroseksualnim ženama koje nikada nisu poslale seksualne poruke ili ih primile. Jedan od razloga za to je što seksting često može biti doživljen kao površna aktivnost koja ne pruža duboku emocionalnu povezanost onima koji se zbog različitih motiva u nju upuštaju, naročito jer je riječ o vrsti trenutnog uzbuđenja koje se koristi za kratkoročne dobitke (Ploharz, 2017), a ne nužno za dugoročne aspekte veze. Također Galovan i suradnici (2018) spominju i kako se zadovoljstvo u vezi može dovesti u vezu s čestinom sudjelovanja u sekstingu te kako pritom o većem zadovoljstvu u vezi izvještavaju oni koji se češće upuštaju u takvo ponašanje, ali da se ne razlikuju znatno od onih koji se u takvo ponašanje upuštaju rjeđe ili od onih koji se ne upuštaju.

Nedostaci ovog istraživanja prvenstveno su povezani sa značajnim varijacijama u definicijama i mjerama sekstinga, što otežava usporedbu rezultata dobivenih u različitim istraživanjima. Nadalje, u ovom istraživanju obuhvaćen je relativno malen uzorak ispitanika, što je moglo rezultirati iskrivljenim ili nepreciznim rezultatima koji se ne mogu primijeniti na sve ljude koji su uključeni u takvu vrstu ponašanja te smanjiti statističku moć istraživanja. Još jedan nedostatak odnosi se i na neizjednačen broj dječaka i djevojčica u uzorku. S obzirom da su u istraživanje bili uključeni adolescenti, koji su zbog nesposobnosti da u potpunosti procijene dugoročne posljedice svojih odluka, više fokusirani na trenutne potrebe i želje, a manje na dugoročne obveze ili stabilnost veze, velik dio ovog uzorka činili su pojedinci koji se nalaze u

kratkotrajnim vezama, što je moglo utjecati na nedobivenu povezanost između konstrukata u ovom istraživanju. U istraživanju je korišten i samo jedan upitnik za ispitivanje sekstinga, što je moglo umanjiti dublje razumijevanje motiva i konteksta samog sekstinga. U budućnosti bi u istraživanjima ove i slične tematike bilo dobro uključiti korištenje većeg broja upitnika kojima se ispituju različiti aspekti sekstinga te kombinirati kvantitativne i kvalitativne metode prikupljanja podataka, poput uključivanja metode intervjua, kako bi se dobio detaljniji uvid u osobne motive i iskustva pojedinaca koji se uključuju u takvu vrstu ponašanja. Također, uzorak je bio prigodan, a kontrola učenika bila je zahtjevnija, naročito zbog toga što je u razredima bio veliki broj učenika te nije bilo moguće pratiti je li svi ispunjavaju upitnik prema uputama koje su spomenute na početku.

7. Zaključci

1. Nije utvrđena razlika u primanju i prosljeđivanju seksualnog sadržaja između dječaka i djevojčica te između osoba koje se nalaze u romantičnoj vezi i onih koje se ne nalaze, kao ni razlika u slanju seksualnog sadržaja između osoba koje se nalaze u romantičnoj vezi i onih koje se ne nalaze. Ipak, utvrđena je razlika između dječaka i djevojčica u slanju seksualno eksplicitnog sadržaja. Dječaci su češće od djevojčica slali poruke seksualno eksplicitnog sadržaja.

2. Nije utvrđena razlika u čestini motiva slanja i motiva prosljeđivanja seksualnog sadržaja između onih srednjoškolaca koji se nalaze i onih koji se ne nalaze u romantičnoj vezi, osim za motiv prosljeđivanja „zato što je naša veza završila“, pri čemu je taj motiv češći motiv za prosljeđivanje seksualnog sadržaja kod srednjoškolaca koji se ne nalaze u romantičnoj vezi u odnosu na one srednjoškolce koji se nalaze u romantičnoj vezi.

3. Nije utvrđena povezanost između čestica sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje) seksualnog sadržaja i predanosti u vezi te između čestica sekstinga (slanje, primanje i prosljeđivanje) i zadovoljstva vezom kod srednjoškolaca.

8. Literatura

- Adamczyk, K. (2017). Direct and indirect effects of relationship status through satisfaction with relationship status and fear of being single on Polish young adults' well-being. *Personality and Individual Differences*, 111, 51–57. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.01.056>
- Albury, K. i Crawford, K. (2012). Sexting, consent and young people's ethics: Beyond Megan's story. *Continuum*, 26(3), 463–473. <http://dx.doi.org/10.1080/10304312.2012.665840>
- Amato, P.R. (2007). Transformative processes in marriage: Some thought from a sociologist. *Journal of Marriage and Family*, 69, 305–309. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1741-3737.2007.00365.x>
- Barrense-Dias, Y., Berchtold, A., Surís, J. C. i Akre, C. (2017). Sexting and the definition issue. *The journal of adolescent health : official publication of the Society for Adolescent Medicine*, 61(5), 544–554. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2017.05.009>
- Bates, S. (2017). Revenge porn and mental health: A qualitative analysis of the mental health effects of revenge porn on female survivors. *Feminist criminology*, 12(1), 22–42. <https://doi.org/10.1177/1557085116654565>
- Baumeister, R. F., Catanese, K. R. i Vohs, K. D. (2001). Is there a gender difference in strength of sex drive? theoretical views, conceptual distinctions, and a review of relevant evidence. *Personality and Social Psychology Review*, 5(3), 242–273. https://doi.org/10.1207/S15327957PSPR0503_5
- Bianchi, D., Morelli, M., Baiocco, R. i Chirumbolo, A. (2016). Psychometric properties of the sexting motivations questionnaire for adolescents and young adults. *Rassegna di Psicologia*, 35(3), 5–18. <https://doi.org/10.4558/8067-01>
- Bianchi, D., Morelli, M. i Baiocco, R. (2021). Individual differences and developmental trends in sexting motivations. *Curr Psychol* 40, 4531–4540 <https://doi.org/10.1007/s12144-019-00398-4>
- Bianchi, D., Morelli, M., Nappa, M. R., Baiocco, R. i Chirumbolo, A. (2018). A bad romance: sexting motivations and teen dating violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 088626051881703. <https://doi.org/10.1177/0886260518817037>

- Bisson, M. A. i Levine, T. R. (2009). Negotiating a friends with benefits relationship. *Archives of Sexual Behavior*, 38(1), 66–73. <https://doi.org/10.1007/s10508-007-9211-2>
- Bonilla, S., McGinley, M. i Lamb, S. (2021). Sexting, power, and patriarchy: Narratives of sexting from a college population. *New Media & Society*, 23(5), 1099-1116. <https://doi.org/10.1177/1461444820909517>
- Brinkley, D. Y., Ackerman, R. A., Ehrenreich, S. E. i Underwood, M. K. (2017). Sending and receiving text messages with sexual content: Relations with early sexual activity and borderline personality features in late adolescence. *Computers in Human Behavior*, 70, 119–130. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.12.082>
- Buljan Flander, G., Prijatelj, K., Raguž, A., Čagalj Farkas, M. i Selak Bagarić, E. (2021). Rasprostranjenost i navike sekstinga kod djece srednjoškolske dobi u Hrvatskoj. *Napredak*, 162 (1 - 2), 7-25. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/259414>
- Burchell, J. L. i Ward, J. (2011). Sex drive, attachment style, relationship status and previous infidelity as predictors of sex differences in romantic jealousy. *Personality and Individual Differences*, 51(5), 657–661. <http://dx.doi.org/10.1016/j.paid.2011.06.002>
- Buss, D. M. i Schmitt, D. P. (1993). Sexual Strategies Theory: An evolutionary perspective on human mating. *Psychological Review*, 100(2), 204–232. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.100.2.204>
- Byers, E. S., Demmons, S. i Lawrance, K.-A. (1998). Sexual satisfaction within dating relationships: a test of the interpersonal exchange model of sexual satisfaction. *Journal of Social and Personal Relationships*, 15(2), 257–267. <http://dx.doi.org/10.1177/0265407598152008>
- Calvert, C. (2009). Sex, cell phones, privacy, and the first amendment: When children become child pornographers and the Lolita effect undermines the law. *CommLaw Conspectus: Journal of Communications Law and Policy*, 18, 1-66. Preuzeto s <https://scholarship.law.edu/commlaw/vol18/iss1/3>
- Choi, H., Van Ouytsel, J. i Temple, J. R. (2016). Association between sexting and sexual coercion among female adolescents. *Journal of Adolescence*, 53, 164–168. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2016.10.005>
- Collins, W. A. (2003). More than myth: The developmental significance of romantic relationships during adolescence. *Journal of Research on Adolescence*, 13(1), 1–24. <http://dx.doi.org/10.1111/1532-7795.1301001>

- Cooper, K., Quayle, E., Jonsson, L. i Svedin, C. G. (2016). Adolescents and self-taken sexual images: A review of the literature. *Computers in human behavior*, 55, 706-716. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.10.003>
- Currin, J. M., Jayne, C. N., Hammer, T. R., Brim, T. i Hubach, R. D. (2016). Explicitly pressing send: impact of sexting on relationship satisfaction. *The American Journal of Family Therapy*, 44(3), 143–154. <http://dx.doi.org/10.1080/01926187.2016.1145086>
- Davidson, J. (2014). *Sexting: Gender and teens*. Sense Publishers.
- de Lenne, O., Wittevronghel, L., Vandenbosch, L. i Eggermont, S. (2019). Romantic relationship commitment and the threat of alternatives on social media. *Personal Relationships*, 26(4), 680-693. <https://doi.org/10.1111/per.12299>
- Del Rey, R., Ojeda, M., Casas, J. A., Mora-Merchán, J. A. i Elipe, P. (2019). Sexting among adolescents: the emotional impact and influence of the need for popularity. *Frontiers in psychology*, 10, 1828. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01828>
- Del Rey, R., Ojeda, M. i Casas, J. A. (2021). Validation of the sexting behavior and motives questionnaire (SBM-Q). *Psicothema*, 33(2), 287. <https://doi.org/10.7334/psicothema2020.207>
- Dir, A. L., Cyders, M. A. i Coskunpinar, A. (2013). From the bar to the bed via mobile phone: A first test of the role of problematic alcohol use, sexting, and impulsivity-related traits in sexual hookups. *Computers in Human Behavior*, 29(4), 1664–1670. <http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2013.01.039>
- Dodaj, A., Sesar, K. i Prijatelj, K. (2022). Priroda sekstinga među adolescentima i mladima iz Bosne i Hercegovine te Hrvatske. Preuzeto s <https://www.bib.irb.hr:8443/index.php/1177649>
- Drouin, M., Coupe, M. i Temple, J. R. (2017). Is sexting good for your relationship? It depends *Computers in Human Behavior*, 75, 749–756. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.06.018>
- Drouin, M., Ross, J. i Tobin, E. (2015). Sexting: a new, digital vehicle for intimate partner aggression?. *Computers in human behavior*, 50, 197-204. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.04.001>

- Drouin, M. i Tobin, E. (2014). Unwanted but consensual sexting among young adults: Relations with attachment and sexual motivations. *Computers in Human Behavior*, 31, 412–418. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2013.11.001>
- Englander, E. (2012). Low risk associated with most teenage sexting: a study of 617 18-year-olds. In *MARC Research Reports*. Paper 6. Preuzeto s https://vc.bridgew.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.com/&httpsredir=1&article=1003&context=marc_reports
- Furman, W. (2002). The emerging field of adolescent romantic relationships. *Current Directions in Psychological Science*, 11(5), 177-180. <https://doi.org/10.1111/1467-8721.00195>
- Gabriel, F. (2014). Sexting, selfies and self-harm: Young people, social media and the performance of self-development. *Media International Australia*, 151(1), 104-112. <https://doi.org/10.1177/1329878X1415100114>
- Galovan, A. M., Drouin, M. i McDaniel, B. T. (2018). Sexting profiles in the United States and Canada: Implications for individual and relationship well-being. *Computers in Human Behavior*, 79, 19–29. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.10.017b>
- Goretić, I. (2017). Romantični odnosi u adolescenciji (Završni rad). Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet. Preuzeto s <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:062163>
- Greer, K. M., Cary, K. M., Maas, M. K., Drouin, M. i Cornelius, T. L. (2022). Differences between gender and relationship status in motivations and consequences of consensual sexting among emerging adults. *Sexuality & Culture*, 26, 1-20. <http://dx.doi.org/10.1007/s12119-022-09952-y>
- Guerrero, L. K. i Andersen, P. A. (1994). Patterns of matching and initiation: Touch behavior and touch avoidance across romantic relationship stages. *Journal of Nonverbal Behavior*, 18(2), 137–153. <https://doi.org/10.1007/BF02170075>
- Henderson, L. i Morgan, E.(2011). Sexting and sexual relationships among teens and young adults. *McNair Scholars Research Journal*, 7(1), 31-39. Preuzeto s https://scholarworks.boisestate.edu/mcnair_journal/vol7/iss1/9/
- Hudson, H. K. (2011). *Factors affecting sexting behaviors among selected undergraduate students*. Southern Illinois University at Carbondale.

- Knopp, K., Rhoades, G. K., Stanley, S. M. i Markman, H. J. (2020). "Defining the relationship" in adolescent and young adult romantic relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(7), 2078-2097. <https://doi.org/10.1177/0265407520918932>
- Laurenceau, J. P., Barrett, L. F. i Rovine, M. J. (2005). The interpersonal process model of intimacy in marriage: a daily-diary and multilevel modeling approach. *Journal of family psychology*, 19(2), 314. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0893-3200.19.2.314>
- Lichtenberg, J. D. (2013). *Psychoanalysis and motivation*. Routledge.
- Long, E. C. i Andrews, D. W. (1990). Perspective taking as a predictor of marital adjustment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(1), 126–131. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.59.1.126>
- Madigan, S., Ly, A., Rash, C. L., Van Ouytsel, J. i Temple, J. R. (2018). Prevalence of multiple forms of sexting behavior among youth: a systematic review and meta-analysis. *JAMA pediatrics*, 172(4), 327–335. <https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2017.5314>
- Macuka, I., Nekić, M., Ombla, J., Šimunić, A., Vidaković, M., Macuka, I., Nekić, M., Jelena Ombla, Šimunić, A. i Vidaković, M. (2024). *Zbirka psihologijskih skala i upitnika: svezak 12*. <https://doi.org/10.15291/9789533314938>
- Marume, A., Maradzika J. i January J. (2018). Adolescent sexting and risky sexual behaviours in zimbabwe: a cross-sectional study. *Sexuality & Culture*, 22(3), 931–941. <https://doi.org/10.1007/S12119-018-950>
- Matotek, L., Howard, D., Clancy, E. M., Fuelscher, I. i Klettke, B. (2021). Sexting and relationship satisfaction among emerging adults: dispelling the myth. *Sexuality & Culture*, 25(4), 1192–1203. <https://doi.org/10.1007/s12119-021-09832-x>
- Medrano, J. L. J., Lopez Rosales, F. i Gámez-Guadix, M. (2018). Assessing the links of sexting, cybervictimization, depression, and suicidal ideation among university students. *Archives of suicide research : official journal of the International Academy for Suicide Research*, 22(1), 153–164. <https://doi.org/10.1080/13811118.2017.1304304>
- Milić, M., Duvnjak, I. i Šincek, D. (2019). Učestalost sekstinga među mladima i mladim odraslima U D. Šincek, N. Rudolfi i Z. Penezić (ur.). 27. godišnja konferencija hrvatskih psihologa „Psihologija i digitalni svijet“ Knjiga sažetaka. Zagreb: Hrvatsko psihološko društvo (izlaganje sa znanstvenog skupa).

- Mitchell, K. J., Finkelhor, D., Jones, L. M. i Wolak, J. (2012). Prevalence and Characteristics of Youth Sexting: A National Study. *Pediatrics*, 129(1), 13–20. <https://doi.org/10.1542/peds.2011-1730>
- Olatunji, Balogun A., Ayodeji, Obimuyiwa G., Isiaka A. i Oniye O. (2019). Prevalence and determinants of sexting behaviour among undergraduates in Kawara State. *Journal of Education and Learning (EduLearn)*, 13(4), 567–574. <https://doi.org/10.11591/edulearn.v13i4.13544>
- Parker, T. S., Blackburn, K. M., Perry, M. S. i Hawks, J. M. (2013). Sexting as an intervention: Relationship satisfaction and motivation considerations. *The American Journal of Family Therapy*, 41(1), 1-12. <https://doi.org/10.1080/01926187.2011.635134>
- Pen, A. F. C. (2014). Striking back: A practical solution to criminalizing revenge porn. *T. Jefferson L. Rev.*, 37, 405. Preuzeto s <https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/tjeflr37&div=16&id=&page=>
- Ploharz, S. (2017). An evolutionary based examination of sexting behavior among college students (Diplomski rad). Fort Hays State University. Preuzeto s <https://scholars.fhsu.edu/theses/15>
- Ragona, A., Mesce, M., Cimino, S. i Cerniglia, L. (2023). Motivations, behaviors and expectancies of sexting: The role of defensive strategies and social media addiction in a sample of adolescents. *International journal of environmental research and public health*, 20(3), 1805. <https://doi.org/10.3390/ijerph20031805>
- Reed, L. A., Boyer, M. P., Meskunas, H., Tolman, R. M. i Ward, L. M. (2020). How do adolescents experience sexting in dating relationships? Motivations to sext and responses to sexting requests from dating partners. *Children and Youth Services Review*, 109, 104696. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2019.104696>
- Resett, S., Caino, P. G. i Mesurado, B. (2022). Emotional problems, dark personality, sexting and grooming in adolescents: the role of gender and age. *CES Psicología*, 15(2), 23-43. <https://doi.org/10.21615/cesp.6132>
- Ringrose, J., Gill, R., Livingstone, S. i Harvey, L. (2012). *A qualitative study of children, young people and 'sexting': A report prepared for the NSPCC*. Preuzeto s <https://www.nspcc.org.uk/globalassets/documents/research-reports/qualitative-studychildren-young-people-sexting-report.pdf/>

- Ringrose, J., Harvey, L., Gill, R. i Livingstone, S. (2013). Teen girls, sexual double standards and ‘sexting’: Gendered value in digital image exchange. *Feminist theory*, 14(3), 305-323. <https://doi.org/10.1177/1464700113499853>
- Rodríguez-Castro, Y., Alonso-Ruido, P., González-Fernández, A., Lameiras-Fernández, M. i Carrera-Fernández, M. V. (2017). Spanish adolescents' attitudes towards sexting: Validation of a scale. *Computers in Human Behavior*, 73, 375-384. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.03.049>
- Rusbult, C. E. (1980). Commitment and satisfaction in romantic associations: A test of the investment model. *Journal of Experimental Social Psychology*, 16(2), 172–186. [https://doi.org/10.1016/0022-1031\(80\)90007-4](https://doi.org/10.1016/0022-1031(80)90007-4)
- Sesar, K., Dodaj, A., Prijatelj, K., Novak, T., Čorić, M., i Crnjac, I. (2022). *The relationship between sexting and gender roles in high school students*. Paper presented at the International Conference on Social Sciences in the 21st Century, London, United Kingdom (4-6 Veljače, 2022).
- Sesar, K. i Dodaj, A. (2020). *Seksting: Razmjena seksualno eksplicitnog sadržaja*. Sveučilište u Mostaru.
- Sprecher S. (2002). Sexual satisfaction in premarital relationships: associations with satisfaction, love, commitment, and stability. *Journal of sex research*, 39(3), 190–196. <https://doi.org/10.1080/00224490209552141>
- Springston, K. M. (2017). Gender differences in participation in and motivations for sexting: The effects of gender role attitudes, masculinity, and femininity. *Butler Journal of Undergraduate Research*, 3(1), 9. Pruezetos <https://digitalcommons.butler.edu/bjur/vol3/iss1/9>
- Stanley, S. M., Rhoades, G. K. i Whitton, S. W. (2010). Commitment: functions, formation, and the securing of romantic attachment. *Journal of family theory & review*, 2(4), 243–257. <https://doi.org/10.1111/j.1756-2589.2010.00060.x>
- Steinberg, S. R. (2018). *Kinderculture: The corporate construction of childhood*. Routledge.
- Strassberg, D. S., Rullo, J. E. i Mackaronis, J. E. (2014). The sending and receiving of sexually explicit cell phone photos (“Sexting”) while in high school: One college’s students’ retrospective reports. *Computers in Human Behavior*, 41, 177–183. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.09.008>

- Surra, C. A. i Hughes, D. K. (1997). Commitment processes in accounts of the development of premarital relationships. *Journal of Marriage and the Family*, 59(5). <https://doi.org/10.2307/353658>
- Šimić, K. (2021). Seksting među adolescentima. *Acta Iadertina*, 18(2), 309-322. <https://doi.org/10.15291/ai.3609>
- Štulhofer, A. i Buško, V. (2008). Evaluacija novog instrumenta za procjenu seksualnog zadovoljstva. *Suvremena psihologija*, 11 (2), 287-312. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/81548>
- Thibaut, J. W. i Kelley, H. H. (1959). *The social psychology of groups*. NY: Wiley.
- Van Ouytsel, J., Walrave, M. i Ponnet, K. (2019). Sexting within adolescents' romantic relationships: how is it related to perceptions of love and verbal conflict? *Computers in Human Behavior*, 97, 216-221. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.03.029>
- Van Ouytsel, J., Van Gool, E., Walrave, M., Ponnet, K. i Peeters, E. (2017). Sexting: Adolescents' perceptions of the applications used for, motives for, and consequences of sexting. *Journal of Youth Studies*, 20(4), 446-470. <https://doi.org/10.1080/13676261.2016.1241865>
- Villacampa, C. (2017). Teen sexting: Prevalence, characteristics and legal treatment. *International Journal of Law, Crime and Justice*, 49, 10–21. <https://doi.org/10.1016/j.ijlcrj.2017.01.002>
- Wiik, K. A., Bernhardt, E. i Noack, T. (2009). A study of commitment and relationship quality in Sweden and Norway. *Journal of Marriage and Family*, 71(3), 465–477. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/j.1741-3737.2009.00613.x>
- Wilkinson, Y., Whitfield, C., Hannigan, S., Azam Ali, P. i Hayter, M. (2016). A qualitative meta-synthesis of young peoples' experiences of 'sexting'. *British Journal of School Nursing*, 11(4), 183-191. <https://doi.org/10.12968/bjsn.2016.11.4.183>
- Wojciszke, B. (2002). From the first sight to the last drop: A six-stage model of the dynamics of love. *Polish Psychological Bulletin*, 33(1), 15–25. Preuzeto s <https://psycnet.apa.org/record/2002-04429-002>
- Wolak, J. i Finkelhor, D. (2011). *Sexting: A typology*. Crimes against Children Research Center.

- Wolak, J., Finkelhor, D. i Mitchell, K. J. (2012). How often are teens arrested for sexting? Dana from a national sample of police cases. *Pediatrics*, 129, 4-12. <https://doi.org/10.1542/peds.2011-2242>
- Ybarra, M. L. i Mitchell, K. J. (2014). "Sexting" and its relation to sexual activity and sexual risk behavior in a national survey of adolescents. *The Journal of adolescent health : official publication of the Society for Adolescent Medicine*, 55(6), 757–764. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2014.07.012>
- Zeffane, R., Tipu, S. A. i Ryan, J. C. (2011). Communication, commitment & trust: Exploring the triad. *International Journal of Business and Management*, 6(6), 77-87. <http://dx.doi.org/10.5539/ijbm.v6n6p77>

9. Prilog

Tablica 1 Prikaz deskriptivnih parametara za rezultate na subskalama slanja, primanja i prosljeđivanja te motiva slanja i motiva prosljeđivanja seksualnog sadržaja na uzorku srednjoškolaca (N=220)

	M	SD	min	max	asimetričnost	kurtičnost	K-S d	p
Slanje	0.45	0.86	0.00	4.00	2.37	5.33	.31	<.01
Motivi slanja	0.38	0.68	0.00	4.00	2.59	8.13	.29	<.01
Primanje	0.94	1.30	0.00	4.00	1.23	0.12	.26	<.01
Prosljeđivanje	0.48	0.76	0.00	4.00	2.22	5.43	.26	<.01
Motivi prosljeđivanja	0,28	0.53	0.00	3.56	2.82	9.58	.30	<.01

Napomena: rad je dio rezultata znanstvenog projekta “*Priroda i odrednice sekstinga među adolescentima i mladima: Kros-kulturalno istraživanje (SextYouth)*” financiranog od strane Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ, UIP-2020-02-3553).